

Analiza polsko-niemieckich partnerstw (sierpień 2017 - listopad 2019)

opracowana w ramach projektu:

„Inicjowanie, wspieranie i rozwój transgranicznych kooperacji w Euroregionie Sprewa-Nysa-Bóbr“

Katja Sarmiento-Mirwaldt
Brunel University London

&

Pracownicy biur w Guben i Gubinie

**Pakiet roboczy 3: Analiza potencjałów i barier w transgranicznych kooperacjach w Euroregionie
(sierpień 2017-listopad 2019)**

Zdjęcia:

Euroregion Spree-Neiße-Bober

Spis treści

Wprowadzenie	3
Przegląd dotychczasowych partnerstw	3
Partnerstwa do lipca 2017	3
Partnerstwa od sierpnia 2017r.	4
Zagadnienia tematyczne partnerstw od sierpnia 2017	5
Nowe partnerstwa i ich lokalizacja geograficzna	6
Działania Euroregionu	7
Ocena wywiadów telefonicznych	7
Podsumowanie	9
Załącznik numer 1: Projekty pomiędzy partnerami z powiązań geograficznych, sierpień 2017-listopad 2019, ilość	12

Wprowadzenie

Celem niniejszego opracowania jest analiza potencjałów i barier w kooperacjach transgranicznych w Euroregionie. Prezentowane opracowanie jest w pierwszej kolejności aktualizacją poprzedniego raportu pt. "Analiza polsko-niemieckich partnerstw" (pakiet roboczy 1), obejmującą okres od sierpnia 2017 r. Przeanalizowano dane Euroregionalnego Funduszu Małych Projektów (FMP) z minionych dziesięciu kwartałów (sierpień 2017-listopad 2019), aby pokazać jak rozwijały się projekty w ramach wspomnianego funduszu, a także przede wszystkim po to, aby przedstawić w sposób ilościowy, tematyczny i geograficzny nowe partnerstwa.

Z drugiej strony prezentowane tutaj opracowanie ma na celu przekazanie informacji na temat wprowadzonych od lipca 2017 innowacji. Zawierają one działania, które mają za zadanie polepszenie warunków dla wnioskodawców np. szkolenia, bazę danych online dla poszukiwania potencjalnych partnerów czy też konkretne wsparcie udzielone chętnym do złożenia nowych projektów. Podczas przygotowania niniejszego opracowania, bazując na pierwszej ankiecie w formie pisemnej, przeprowadzono sześć ankiet telefonicznych z beneficjentami projektów różnego rodzaju po polskiej i niemieckiej stronie Euroregionu.

Przegląd dotychczasowych partnerstw

Partnerstwa do lipca 2017

Celem pierwszego pakietu działań projektu (AP1) było systematyczne zbadanie kooperacji w Euroregionie od 2007 r. Przygotowana analiza opierała się głównie na bazie danych Euroregionalnego Funduszu Małych Projektów (FMP) z okresu wsparcia 2007-2013 oraz obecnego okresu wsparcia 2014 – 2020 (faktycznie chodzi o dane od maja 2016 do lipca 2017).

Z udokumentowanych w opracowaniu 412 partnerstw pomiędzy partnerami z Euroregionu, 33 zostały uznane za "nowe", ponieważ w okresie wsparcia 2007-2013 nie zorganizowały wspólnie żadnego projektu, ale między majem 2016, a lipcem 2017 były aktywne w przynajmniej jednym wspólnym projekcie.

Dodatkowo każde z partnerstw zostało zaklasyfikowane na podstawie następujących 3 rodzajów kryteriów:

- 1) Partnerstwa **symetryczne** są to partnerstwa pomiędzy partnerami tego samego rodzaju. Na przykład partnerstwo pomiędzy dwoma administracjami - niemieckiego miasta i polskiej gminy lub partnerstwo dwóch stowarzyszeń sportowych uznaje się za symetryczne, lub **asymetryczne**, jeśli chodzi o partnerstwa między różnorodnymi partnerami.
- 2) Partnerstwa **bardzo aktywne**, jeśli partnerstwa zrealizowały w danym okresie wsparcia więcej niż 3 wspólne projekty, albo jeśli zarówno w okresie wsparcia 2013-2017, jak i w obecnym okresie wsparcia zrealizowały co najmniej jeden wspólny projekt lub **nieaktywne/bierne**.
- 3) Partnerstwa **jednostronne**, jeżeli w partnerstwie jeden z partnerów pełnił zawsze rolę lidera (partnera wiodącego), albo **dwustronne**, kiedy jeden z partnerów pełnił co najmniej raz funkcję lidera.

Analiza z pierwszego pakietu działań (AP1) pokazała, że 234 partnerstwa lub 57% wszystkich ujętych partnerstw było asymetrycznych, a 43% względnie 178 partnerstw było symetrycznych. Większość partnerstw, a mianowicie 361 lub 88% było jednostronnych. Jedynie zaś 102 partnerstwa mogą być ocenione jako bardzo aktywne, co stanowi 25% partnerstw.

Partnerstwa od sierpnia 2017r.

W okresie od **sierpnia 2017 do listopada 2019** w sumie 180 partnerstw przeprowadziło 473 projekty. Z tego **143 konstelacje partnerskie** znajdowały się na terenie ER i **przeprowadziły w sumie 371 projektów.**

Z tego **67 partnerstw sklasyfikowano jako „nowe”**, ponieważ od sierpnia 2017 r. nie przeprowadziły jeszcze żadnych wspólnych projektów. Wspomniane 67 partnerstw obejmuje również **15 „podpartnerstw”**, które jeszcze nie współpracowały ze sobą w tym układzie od roku 2007. W dwóch przypadkach obejmują one również dalszych partnerów spoza obszaru wsparcia Euroregionu. Podsumowując nowe partnerstwa przeprowadziły w sumie, w rozważanym przez nas odcinku czasu, **114 projektów.**

Nie oznacza to, że nowe partnerstwa składały się bez wyjątku z partnerów niedoświadczonych w pracy przy projektach. W rzeczywistości jedynie dwanaście z 67 nowych partnerstw składało się z całkowicie nowych partnerów, natomiast 23 nowe konstelacje partnerskie, miały w składzie doświadczone podmioty. Prawie połowa, a więc 32 nowe układy partnerskie, stanowiły mieszankę z nowych i doświadczonych partnerów lub podpartnerów.

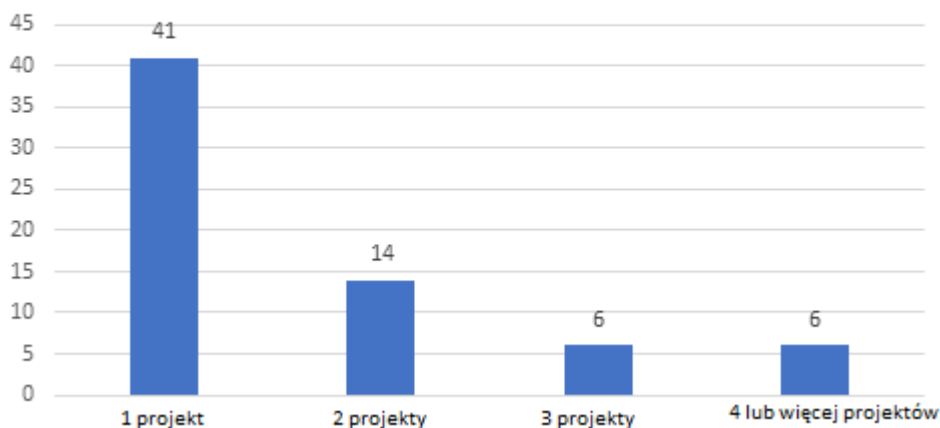
Ze wszystkich nowych partnerstw sklasyfikowano 35, a więc około połowę, jako **asymetryczne**, podczas gdy 32 określono jako **symetryczne** np. pomiędzy dwoma urzędami lub dwoma szkołami.

Sześć partnerstw zostało sklasyfikowanych przy pomocy powyżej wymienionych kryteriów jako **szczególnie aktywne**. Według definicji nowe konstelacje partnerskie nie zrealizowały w minionym okresie wsparcia jeszcze żadnych projektów. Z tego powodu należy zwrócić uwagę na fakt, że w czasie który rozpatrujemy, a który obejmuje jedynie 27 miesięcy, aż sześć partnerstw zrealizowało więcej niż trzy projekty. Chodzi tutaj o następujące partnerstwa:

- Amt Peitz/Gemeinde Jänschwalde – Gmina Iłowa (6 projektów z polskim partnerem wiodącym)
- Evangelische Kirchengemeinde Cottbus-Süd – Przedszkole Miejskie nr. 6 w Zielonej Górze (1 projekt z niemieckim partnerem wiodącym oraz 4 z polskim partnerem wiodącym)
- Lausitzer Golfclub e.V. – Stowarzyszenie Przytok Golf Resort (3 projekty z niemieckim liderem oraz 1 z polskim)
- Brandenburgisches Landesmuseum für Moderne Kunst – Galeria BWA/Galeria Gorzów (4 projekty z niemieckim partnerem wiodącym)
- Jugend und Soziales e.V. – Urząd Miasta Szprotawa (4 projekty z niemieckim liderem)
- Oberstufenzentrum Cottbus – Powiat Nowosolski (4 projekty z polskim partnerem wiodącym)

Prezentowany poniżej diagram wyjaśnia, że większość partnerstw - mianowicie 41- przeprowadziło dotąd w sumie jeden projekt. Od sierpnia 2017, czternaście nowych partnerstw przeprowadziło w sumie dwa projekty. Sześć partnerstw przeprowadziło w sumie trzy projekty, zaś wymienione wyżej 6 szczególnie aktywnych partnerstw zrealizowało w sumie od czterech do sześciu projektów.

Diagram numer 1: Ilość projektów przeprowadzonych przez nowe partnerstwa

W związku z dużą liczbą par partnerskich, które przeprowadziły dotychczas w sumie jeden projekt, większość nowych partnerstw- to znaczy 65- została sklasyfikowana jako partnerstwa **jednostronne**. W rzeczywistości jedynie dwa spośród nowych partnerstw były **dwustronne**, ponieważ obaj partnerzy byli już wnioskodawcami. Są to: partnerstwo pomiędzy Lausitzer Golfclub e.V oraz Stowarzyszeniem Przytok Golf Resort, jak również partnerstwo między Evangelische Kirchengemeinde Cottbus-Süd oraz Miejskim Przedszkolem nr. 6 w Zielonej Górze.

Ciężko statystycznie udowodnić korelacje pomiędzy asymetrycznymi, jednostronnymi i bardzo aktywnymi partnerstwami z powodu względnie niewielkiej liczby nowych partnerstw. Fakt, że któreś z partnerstw było asymetryczne, czy też symetryczne nie miało żadnego znaczącego wpływu np. na to, czy było ono również jednostronne lub też szczególnie aktywne. Istnieje pewien statystycznie dający się udowodnić związek pomiędzy dwustronnymi i bardzo aktywnymi partnerstwami. Ta zależność jest jednak związana głównie z tym, że większość nowych partnerstw od sierpnia 2017 przeprowadziła w sumie jeden projekt, dlatego te niezbyt aktywne partnerstwa, zostały automatycznie sklasyfikowane jako jednostronne.

Zagadnienia tematyczne partnerstw od sierpnia 2017

Diagram numer 2 prezentuje **zagadnienia tematyczne projektów**, które miały miejsce od sierpnia 2017 r. Porównano tutaj projekty nowych par partnerstw z istniejącymi już od dłuższego czasu partnerstwami. Diagram informuje o procentualnych wartościach, jakie dany temat obejmuje wśród nowych oraz starych par partnerstw.

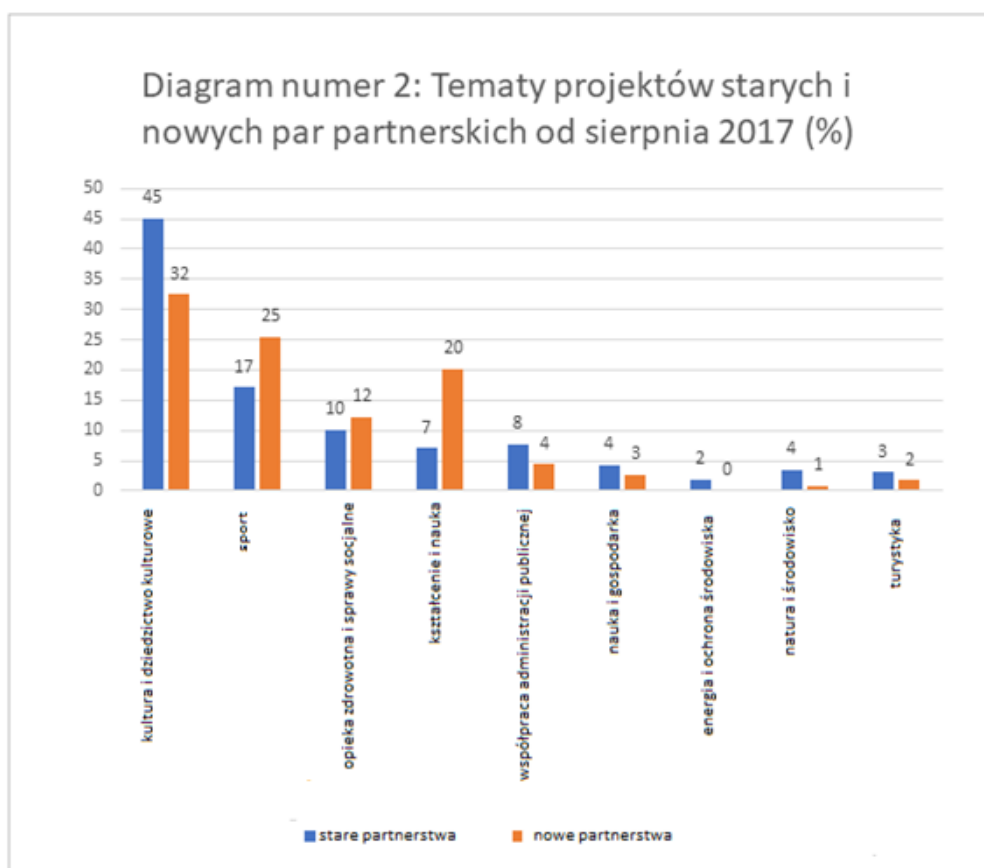
Wykres daje do zrozumienia, że „kultura”, jak już stwierdzono w analizie w ramach pierwszego pakietu działań (AP1), była tym obszarem tematycznym, w którym zrealizowano największą liczbę projektów. W sumie w „kulturze” przeprowadzono 153 projekty, z tego 37 przez nowe pary partnerskie. Przy tym „kultura” stanowiła niewielką wartość procentualną w obrębie nowych partnerstw, mianowicie 32%, podczas gdy 45% projektów doświadczonych partnerstw miały miejsce w obszarze tematycznym „kultura”. Następnymi w kolejności obszarami tematycznymi były „sport” (73 projekty, w tym 29 nowych partnerstw), „oświata i kształcenie” (41 projektów, w tym 23 nowych partnerstw), jak również „opieka zdrowotna i sprawy socjalne” (40 projektów, w tym 14 nowych partnerstw).

W ostatnich trzech zagadnieniach tematycznych, nowe pary partnerów były, w porównaniu do już doświadczonych, znacznie bardziej aktywne. Także w bloku tematycznym „współpraca administracji publicznej” przeprowadzono dotychczas 25 projektów. Tutaj jednakże jedynie pięć zostało

przeprowadzonych przez nowe pary partnerów, co stanowi 4% wszystkich projektów nowych partnerstw.

W blokach tematycznych „gospodarka i nauka”, „ochrona środowiska i energia”, „natura i środowisko”, czy też „turystyka” przeprowadzono w porównaniu do powyżej wymienionych zakresów tematycznych, niewiele projektów, a mianowicie każdorazowo mniej niż 15. Zakres tematyczny „ochrona środowiska i energia” został sklasyfikowany już w pierwszej analizie (AP1) jako mniej popularny. W bieżącej analizie nowi partnerzy aż do końca listopada 2019 nie przeprowadzili w tym bloku tematycznym dotychczas żadnego projektu.

Ponieważ liczba projektów przeprowadzonych przez nowe partnerstwa była niewielka, nie powinno się przeceniać różnic w wartościach procentualnych pomiędzy starymi, a nowymi konstelacjami partnerskimi. Jednakże już teraz można zauważyć, że zakresy tematyczne, w których aktywne są nowe partnerstwa, różnią się w niewielkim stopniu od tych zrealizowanych przez doświadczonych partnerów. Przykładowo „sport”, jak również „kształcenie i nauka” odgrywały stosunkowo większą rolę niż w ramach dłuższej trwających partnerstw, podczas gdy „kultura i dziedzictwo kulturowe” – wciąż najbardziej popularny zakres tematyczny- stanowi mniejszy procent niż u starych par partnerskich.

Nowe partnerstwa i ich lokalizacja geograficzna

W analizie w pierwszym pakiecie działań (AP1) partnerstwa zostały podzielone na obszary geograficzne, w których partnerzy mieli każdorazowo swoje siedziby. Tzn. po stronie niemieckiej wyróżniono urzędy, gminy i miasta w powiecie Sprewa-Nysa oraz miasto Cottbus/Chóśebuz, zaś po polskiej stronie powiaty oraz miasto Zielona Góra. Znacząco większy rozmiar polskiej części Euroregionu wymaga wyżej wymienionego podziału.

Wspomniana analiza (AP1) pokazała, że pomiędzy partnerami z miasta Cottbus/Chóšebuz, a Zieloną Górą istniała szczególnie intensywna współpraca, którą można wytłumaczyć jedynie poprzez intensywne stosunki między tymi miastami. Poza tym istniało wiele partnerstw pomiędzy miastami Guben oraz powiatem krośnieńskim, co częściowo ma związek z dużą liczbą projektów pomiędzy miastami Guben i Gubin. Dodatkowo różnorodne geograficznie pary zrealizowały zdyferencjonowane tematycznie projekty.

W rozpatrywanym przez nas okresie czasu, tzn. pomiędzy sierpniem 2017, a listopadem 2019, pomiędzy 67 nowymi parami partnerskimi, można wyróżnić **22 zestawienia geograficzne**. Po stronie niemieckiej partnerzy pochodzili z 9 różnych obszarów geograficznych (urząd Döbern-Land, urząd Peitz, miasto Cottbus/Chóšebuz, gmina Neuhausen/Spree, gmina Schenkendöbern, gmina Drebkau, miasto Forst, miasto Guben oraz miasto Spremberg). Po polskiej stronie partnerzy pochodzili z 7 powiatów (krośnieński, nowosolski, świebodziński, wschowski, zielonogórski, żagański oraz żarski), a także z miasta Zielona Góra (patrz załącznik numer 1).

Także w rozpatrywanym odcinku czasu od sierpnia 2017 r. partnerstwa między miastami Cottbus/Chóšebuz i Zielona Góra, z dotychczas 39 projektami w 5 różnych obszarach tematycznych, były szczególnie aktywne. Ponieważ prezentowana analiza ogranicza się do nowych partnerstw, ta wysoka liczba par partnerskich nie jest rezultatem stosunków partnerskich między oba miastami, które reprezentują „stare” partnerstwo. Z tego również powodu 8 projektów zrealizowanych na zasadzie partnerstwa obu miast, które miały miejsce w rozpatrywanych przez nas ramach czasowych, nie zostało wliczonych do wspomnianych 39 projektów. Podobna zasada postępowania obowiązuje dla partnerstwa pomiędzy miastem Guben i powiatem krośnieńskim: z 8 projektami ta konstelacja również należy do bardzo aktywnych, jednak nie obejmuje 29 projektów zrealizowanych w ramach partnerstwa między samymi miastami Guben i Gubin, które stanowi „starą” parę partnerów. Również pomiędzy partnerami z miasta Cottbus/Chóšebuz, a partnerami z powiatu zielonogórskiego odbyło się już 10 projektów między nowymi partnerami, z których jeden obejmował zakres tematyczny „kultura”, zaś 9 mieściło się w ramach kategorii tematycznej „sport”. Partnerzy z miast Forst i Zielona Góra zorganizowali 9 projektów w 4 różnorodnych kategoriach tematycznych. Dokładne zestawienie par partnerów oraz liczby i tematyki ich wspólnych projektów znajduje się w załączniku numer 1.

Działania Euroregionu

Od roku 2017 Euroregion prowadzi 3 konkretne działania, które polepszają warunki dla wnioskodawców w ramach FMP. Są to: 1) ukierunkowane wsparcie dla wnioskodawców poprzez osoby odpowiedzialne w obu biurach ER, 2) wprowadzenie bazy danych online w marcu 2019 r., aby ułatwić potencjalnym wnioskodawcom poszukiwanie partnerów, 3) coroczne szkolenia, odbywające się na całym obszarze ER.

Przeprowadzenie należytej analizy doświadczeń z bazą danych nie jest jeszcze możliwa, ponieważ na chwilę obecną panuje swoisty brak równowagi pomiędzy liczbą polskich i niemieckich organizacji, które już zarejestrowały się w bazie, udostępniając swoje dane. W listopadzie 2019 r. odnotowano 51 niemieckich oraz 19 polskich organizacji zarejestrowanych w bazie danych, a zgodnie z informacją przekazaną przez pracownicę ER, baza zapełnia się dalej. Ponadto w zatwierdzonej kontynuacji projektu **#Partner2022** przewidziano stworzenie aplikacji mobilnej dla bazy danych, która ma za zadanie jeszcze bardziej ułatwić poszukiwanie partnera.

Ocena wywiadów telefonicznych

Opierając się na przedstawionej w pierwszym pakiecie działań projektu (AP1) analizie 63 wypełnionych formularzy, w marcu oraz kwietniu 2019 przeprowadzono 6 wywiadów telefonicznych. Dwóch ich uczestników to szkoły, kolejnych dwóch to urzędy, a ostatnich dwóch to stowarzyszenia/fundacje. W każdym wypadku mamy do czynienia z jedną polską i jedną niemiecką

organizacją. Z organizacji, z którymi rozmawiano, 3 wypełniły już ankietę w 2017 r., podczas kiedy kolejne 3, w tym dwie organizacje, które od stosunkowo krótkiego czasu zajmują się uczestnictwem w projektach FMP, wyraziły swoją opinię w tym temacie po raz pierwszy.

Na początku zapytano uczestników wywiadu o ich **istniejące partnerstwa**. Każda z organizacji utrzymywała w tym czasie przynajmniej jedno aktywne partnerstwo, większość posiadała 2-4 partnerstwa. Jeżeli chodzi o wybór tematów projektów należy zauważyć pewne różnice. Podczas gdy w ramach partnerstw między urzędami można zaobserwować cały wachlarz najróżniejszych zakresów tematycznych projektów, szkoły zajmowały się na przykład raczej organizacją projektów w dziedzinach „kultura”, „sport” czy „kształcenie”.

Jak już wykazano w analizie AP1, większość organizacji wyraziła zainteresowanie **kolejnymi partnerstwami**. Rodzaj potencjalnych partnerów (np. urząd czy stowarzyszenie) odgrywał przy tym raczej małą rolę, jednakże jedna szkoła dała wyraźny sygnał, że idealnym partnerem dla niej byłaby po prostu inna szkoła. Dużo większe zainteresowanie budziło znalezienie partnera, z którym można by było zrealizować projekt w kolejnym dziale tematycznym lub pogłębić współpracę z partnerem już istniejącym. Następujące **działy tematyczne** cieszyły się szczególnym zainteresowaniem: „kształcenie”

(szczególnie także „kształcenie zawodowe”), „sport”, „turystyka”, „ochrona środowiska”, „zdrowie”.

Niemiecki urząd miasta powiedział, że jest zadowolony ze swoich partnerów: „Mamy 3 gminy partnerskie i partnerstwa, które pragniemy pielęgnować”. Ponadto ta sama osoba podkreśliła, że ma nadzieję, że uda się rozszerzyć istniejące już partnerstwa tzn. aby współpraca nie rozgrywała się jedynie pomiędzy urzędami, lecz także aby np. ochotnicze straże pożarne z tych gmin mogłyby ze sobą współpracować lub, jak już w pewnym stopniu się dzieje, polscy i niemieccy seniorzy z obu organizacji partnerskich mogliby się ze sobą spotkać.

Jeżeli chodzi o **zasady współpracy**, zetknięto się z różnorodnym sformułowaniem potencjalnych przeszkód. Większość ankietowanych uważała **odległość geograficzną** do partnera jako pewien problem. Jednocześnie jedna z uczestniczek wywiadu z Gubina przyznała, że bliskość do miasta Guben wiele ułatwia: „Mamy tutaj pewną specyficzną sytuację. Mamy łatwiej niż inni beneficjenci.” Także **bariera językowa** została uznana przez większość ankietowanych za problematyczną. Jeden z niemieckich beneficjentów posunął się nawet do zaproponowania wprowadzenia specjalnych kursów językowych dla polskich i niemieckich beneficjentów. Dwóch uczestników wywiadu powiedziało jednak, że komunikacja mimo to funkcjonuje, albo poprzez tłumacza, albo poprzez własną znajomość języka polskiego, niemieckiego lub angielskiego. Jeden z uczestników wywiadu ze szkoły wymienił ponadto trudności jakie wiążą się z różną organizacją roku szkolnego w Polsce i w Niemczech oraz z różniącymi się datami dni wolnych od pracy w obu krajach.

Polskie i niemieckie stowarzyszenia wspomniały o **barierach natury biurokratycznej**, które utrudniają prace projektowe. Tutaj wymieniono przede wszystkim, wspomniane już w pierwszej analizie AP1, bardzo długo trwające rozliczenie projektu. Co ciekawe, po każdej ze stron inaczej widziano przyczyny wspomnianych wyżej trudności; strona niemiecka skrytykowała małą ilość posiedzeń komisji oceniającej i zatwierdzającej projekty w roku kalendarzowym, co utrudnia polskim partnerom organizację wzajemnych odwiedzin. Natomiast strona polska skrytykowała długi czas oczekiwania na refundację projektu po stronie niemieckiej.

Stosunki osobiste, relacje międzyludzkie zostały wielokrotnie wymienione jako ważny czynnik, służący nawiązaniu oraz pielęgnacji partnerstw. Tak więc wielu uczestników wywiadu opisało trudności, jakie pojawiają się w przypadku nowych wyborów burmistrza, odejściu na emeryturę czy też śmierci osoby będącej łącznikiem dla obu partnerów. Inni pochwalili zaangażowanie jednego lub

kilku swoich partnerów, albo ich przełożonych. To właśnie gotowość do pielęgnowania partnerstw jest nadzwyczaj ważna w pokonywaniu barier we współpracy.

Jeżeli chodzi o **wsparcie ze strony pracowników Euroregionu**, to zostało ono ocenione przez uczestników wywiadów telefonicznych bez wyjątku pozytywnie. Wszyscy ankietowani chwalili chęć pomocy pracowników ER i ich szybkie odpowiedzi na zadane pytania. Także ci uczestnicy, którzy krytykowali bariery we współpracy natury biurokratycznej, podkreślili, że są zadowoleni z pracy samego Euroregionu.

Kilku z ankietowanych słyszało o **bazie danych**, jednak jeszcze z niej nie skorzystało. Dwóch niemieckich ankietowanych wspomniało o „**Partnerschaftstour**”/szkoleniach nt. **partnerstw i finansowania z FMP w różnych miejscowościach niemieckiego ER**. Jeden z partnerów opisał to działanie w następujący sposób: „Pracownicy ER przyjeżdżają do różnych miast i przedstawiają programy, jak można napisać wniosek. Wcześniej trzeba było zawsze pojechać do Guben, a to jest kawał drogi”. Polscy ankietowani nie słyszeli raczej o tym działaniu, nie widzieli jednak dla siebie potrzeby organizacji takiej serii szkoleń.

Na końcu zarówno polscy, jak i niemieccy ankietowani podkreślili **znaczenie dofinansowania** dla pielęgnacji partnerstw. Bez środków z FMP nie można by było prowadzić działalności projektowej, która jest nieodzowna dla wspólnej integracji/rozwoju regionu, likwidowania i zapobiegania uprzedzeniom i propagowania idei europejskiej.

Podsumowanie

Poniższa analiza ukazuje ważne sukcesy Euroregionu we wspieraniu pracy partnerskiej. Jednocześnie wciąż istnieją zarówno przeszkody, jak i dotąd niewykorzystane potencjały współpracy.

Ważnym punktem jest postawienie sobie za cel wspierania partnerstw w ER. Z jednej strony istniejące już partnerstwa mają zostać przez te działania wzmocnione, ich praca projektowa ma pozostać na podobnym poziomie i być pogłębiana. Ostatni wymieniony cel może zostać osiągnięty np. dzięki pomocy „podpartnerstw”. Z drugiej strony należy unikać sytuacji, w której ciągle ci sami partnerzy, lub porównywalnie niewielka grupa wnioskujących (jak pokazuje analiza AP1 istnieje ponad 1.000 możliwych kombinacji) jest zaangażowana we współpracę. Zawarta w tym raporcie wstępna analiza wskazuje, że w Euroregionie króluje zdrowa równowaga pomiędzy doświadczonymi i nowymi parami partnerów. Sam fakt, że w analizowanym odcinku czasu powstało 67 nowych partnerstw, które zrealizowały 114 projektów, unaocznia że konkretne wspieranie rozwoju partnerstw w Euroregionie przynosi sukcesy. Także tematyczne i geograficzne rozproszenie partnerstw pokazuje, że nowe pary partnerów są różnorodne i odbiegają od pewnych wzorców, które powtarzają doświadczeni partnerzy.

W związku z konstelacją nowych partnerstw istnieje nadzieja, że w większości przypadków uda się połączyć już doświadczonych w projektach partnerów z całkowicie nowymi, niedoświadczonymi podmiotami. Patrząc w przyszłość oznacza to, że wielu z nowych partnerów może zbierać doświadczenia, które potem z kolei może przekazać kolejnym nowym partnerom. Jednocześnie istnieją wciąż przeszkody, które wymagają nakierowanej na konkretny cel pracy i wsparcia. Bariery natury biurokratycznej na wyższych szczeblach administracji jak w przeszłości, tak i obecnie, są dla beneficjentów i potencjalnych wnioskodawców szczególnie wyzywaniem. Tutaj należy zwrócić uwagę na szczególnie długie okresy rozliczenia zakończonych projektów, które utrudniają pracę projektową, szczególnie małym stowarzyszeniom.

W kwestii składania wniosków, większość ankietowanych jest zadowolona, ale wielu z nich, w szczególności nowych, kładzie nacisk na ogromną pomoc, którą w przeszłości przyniosły ze sobą szkolenia w trakcie „Partnerschaftstour”, jak również doradztwo indywidualne poprzez pracowników

ER. Jeżeli ER postawi sobie za cel rozszerzenie pracy projektowej, to kontynuacja wspomnianych wyżej działań jest konieczna. Kilka organizacji jak np. szkoły, podkreśla także trudności ze znalezieniem odpowiedniego partnera. Odnosząc się do tego problemu, utworzenie elektronicznej bazy danych oraz aplikacji mobilnej stanowi ważną innowację, tak szybko jak baza danych osiągnie pewną masę krytyczną.

Nie należy również lekceważyć bariery językowej. Kilka doświadczonych partnerstw znalazło drogę i środki, aby ją pokonać, ale wiele nowych partnerstw, szczególnie między stowarzyszeniami, które dysponują jedynie bardzo ograniczonymi środkami finansowymi, uważa barierę językową za dużą przeszkodę. Patrząc na ważność pewnych specyficznych podmiotów w pracy partnerskiej, konkretne wsparcie w formie kursów językowych byłoby na pewno użyteczne.

Na zakończenie warto dodać, że ER powinien dalej upowszechniać swoją działalność w mediach, aby zainteresować potencjalnych nowych partnerów do tworzenia partnerstw i rozwijania nowych projektów. Ilość partnerstw, która zrealizowała projekty od roku 2007, osiągnęła liczbę 479, jednakże AP1 potwierdziła, że istnieje więcej niż dwukrotnie tak wiele możliwych konstelacji partnerskich. Niektóre potencjalne partnerstwa, jak dowiedziono w AP1, współpracują już ze sobą w ramach dofinansowania poprzez Polsko-Niemiecką Współpracę Młodzieży, ale nie w ramach FMP. Ewentualnie, ważna przeszkoda istnieje zatem w ograniczonej znajomości FMP. Aby zwiększyć wiedzę na ten temat, należy kontynuować takie ważne działania jak „Partnerschaftstour” kierując te szkolenia do np. powiatów, urzędów, miast czy gmin, które mogą zaprosić konkretne, zainteresowane organizacje.

Podsumowując należy stwierdzić, że wszyscy ankietowani podkreślili znaczenie wsparcia finansowego, oferowanego przez euroregionalny Fundusz Małych Projektów. Bez tego dofinansowania większość istniejących partnerstw, które są tak ważne dla rozwoju całego regionu, przewyciężanie uprzedzeń i propagowanie idei europejskiej, nie mogłyby mieć miejsca.

Warto zauważyć, że wiele programów dotyczących europejskiej współpracy transgranicznej nie oferuje Funduszu Małych Projektów. Takie fundusze są mocniej rozpowszechnione na granicach Niemiec i na granicach między państwami Europy Środkowo-Wschodniej, niż na południowo, czy też północnoeuropejskich granicach. Przyczyną takiego stanu rzeczy mogą być dawne historyczne bariery, które należy pokonać na już nieistniejących wewnętrznych granicach Niemiec oraz w postkomunistycznej Europie. Tego przyczyną może być jednak również brak wiedzy na temat FMP, który hamuje UE, tudzież instytucje INTERREGU, aby przejść koncepcję FMP- istniejącą od 24 lat w polsko-niemieckim regionie przygranicznym- do innych programów wsparcia finansowego. Utworzenie porównywalnej analizy byłoby bardzo interesujące z naukowo-socjologicznego punktu widzenia. Było by to badanie unaoczniające powody utworzenia FMP i w sposób porównawczy analizujące wpływ takiego Funduszu.

Załączniki

Załącznik numer 1: Projekty pomiędzy partnerami z powiązań geograficznych, sierpień 2017-listopad 2019, ilość										
	Kultura i dziedzictwo kulturowe	Sport	Zdrowie i sprawy socjalne	Nauka i kształcenie	Współpraca administracji publicznej	Gospodarka i nauka	Energia i ochrona środowiska	Natura i środowisko	Turystyka	suma
Cottbus/Chóśebuz-Zielona Góra	16	6	2	12		3				39
Cottbus/Chóśebuz-zielonogórski	1	9								10
Forst-Zielona Góra	1		2	2	4					9
Guben-krośnieński	2	1	1	3	1					8
Spremberg-żagański	3	1	2						1	7
Peitz-żagański	6									6
Cottbus/Chóśebuz-żarski		3	3							6
Spremberg-żarski		2	1	1				1		5
Cottbus/Chóśebuz-nowosolski				4						4
Neuhausen-zielonogórski		4								4
Peitz-Zielona Góra	3									3
Forst-krośnieński			2							2
Forst-żarski	1		1							2
Döbern-krośnieński		1								1
Döbern-zielonogórski	1									1
Peitz-żarski									1	1
Cottbus/Chóśebuz-krośnieński		1								1
Cottbus/Chóśebuz-świebodziński	1									1
Cottbus/Chóśebuz-wschowski				1						1
Schenkendöbern-krośnieński	1									1
Drebkau-zielonogórski	1									1
Spremberg-nowosolski		1								1
suma	37	29	14	23	5	3	0	1	2	

Opracowanie redakcyjne,
planowanie i koordynacja:

Euroregion Spree-Neiße-Bober e.V.
Berliner Straße 7, 03172 Guben

Telefon: 0049 3561 3133
info@euroregion-snb.de
www.euroregion-snb.de

Stowarzyszenie Gmin RP
Euroregion „Spree-Nysa-Bóbr”
ul. Piastowska 18, 66-620 Gubin

Telefon: 0048 68 455 8050
info@euroregion-snb.pl
www.euroregion-snb.pl

